

בש"ק
SPICILEGIA

ex
opimâ THEOLOGICÆ Messe,
Consiliô veneranda

FACULTATIS

THEOLOGICÆ,

In Regia ad Emmam

ACADEMIA

Gustaviano-Carolina,

Sub PRÆSIDIO

VIRI

Admodum Reverend: Excellentiss: & Ampliss:

DOMINI

M. OLAI MOBERGII,

S.S.Theol.Prof.publ.

examinanda proponit

JACOBUS CONCIUS

Regiom. Pruss:

AUCTOR.

In Auditor: Majori ad d. 21. Jan. A. C. 1693.

DORPATI,

Excudit JOHANNES BRENDKEN,

Acad. Typograph.

76616

*Grav. Westph.
Ina.*

Viro Nobilissimo Præcellentissimo Doctissimo

DOMINO

M. MICHAELI HOYNOVIO

Scholæ Læbnicensis quæ Regiomonti Præfectorum est

Rectori meritissimo

Fautori ac Præceptori honoratissimo.

S. & O.

Sic est

Orta è Mari flumina

ad Mare devolvuntur occasu

quasq; è profundo sinu derivarunt guttas

Impetu in altum dimittunt Pelagus.

Tu Nobiliss. Domine RECTOR

abundantem eruditionis Tuæ *Lympham*

duodecennali & longiori tractu

mihî communicasti;

expeteret jam æquitas

Divitem gratitudinis copiam;

sed parca intra ripas *Unda*

Specimine hoc Theologico

officiosa magis quam copiosa accedit,

Illamq; quam de suo non afferre valet

aquam

è *supra* Lunaribus compensandam exoptat

ab illo,

Qui Maria suis inclusit Littoribus!

Tuæ Nobiliss. Præcellentie

Est. 14055

Cultor officiosus:

Jacobus Concious.

A & O!

I.

UNicum Fidei Christianæ

principium est Sacra Scriptura. Credimus, confitemur, & docemus unicam regulam, & normam, secundum quam omnia dogmata, omnesq; doctores æstimari & judicari oporteat, nullam omnino aliam esse, quam Prophetica & Apostolica scripta, cum V. tum N. T. ita nos docet *Fermi*: Concordie ab init: Qui ergo Ecclesiæ testimonium & Patrum Scripta pro principio secundario Fidei assumunt, non modo à pia Lutheranorum sententia recedunt, sed simul errorem suum *αι-ηλογησις* produnt. Adversantur quoq; illis Orthodoxi antiquæ Ecclesiæ Doctores, e multis B. Chrysost. in cap: XXIV. Math: sequentia scribit: sciens Dominus magnam confusionem rerum futuram in novissimis diebus, ideo mandat, ut Christiani volentes firmitatem accipere veræ fidei ad nullam rem aliam fugiant, nisi ad scripturas. Alioquin si ad alia respexerint, scandalizabuntur, & peribunt, & incident in abominationem desolationis, quæ stat in locis Ecclesiæ Sanctæ. 1. Attendenda sunt hic verba *Repet*: Corporis Doctrina Prutenica quæ fol. 4. f. a sequentibus exprimuntur. Omnes patres sua scripta Scripture Canonice subjiciunt, nec aliquid ipsis auctoritatis, ut à nobis recipiantur, tribui

A 2

tribui volunt, nisi cum Sacra Scriptura consentiant.

II.

Nihilominus *Libri Symbolici* Lutheranae Ecclesiae, quoniam cum S. scriptura omnino conveniunt, controversias Fidei dijudicare possunt, propterea *ne latum quidem unguem*, vel à rebus ipsis vel à phrasibus, quæ in illa habentur discedendum, sed juvante Domini Spiritu summa Concordia constanter pio in illorum consensu perseverandum ut constanter asserunt Illustris: Confessores in *Prefatione* eorundem.

III.

Qui *Catechesin B. Lutheri* parva Biblia appellavit, nec sine sale, nec sine veritate locutus est. Errant tamen illi qui *Catechesin* tantum ad parvulos aut rudiores pertinere contendunt, cum Phrasis scripturæ aliud doceat. Apollo enim Act. XVIII. v. 25. *Catechumenus* appellatur, cum tamen jam Doctoris munia subiisset.

IV.

Decalogus à suo instanti fuit perfecta Regula moralis, nec datur præter illū major perfectio.

V.

Non tamen perfectā obedientiā Decalogus satisfacere homines possunt.

VI.

Errant itaq; illi qui per opera humana justitiam

tiam & salutem æternam acquirendam docent, cum ne quidem phrasis ista in Ecclesia toleranda: *Bona opera sunt ad Salutem necessaria*. Nam non modo justificatio, sed & omnis bonitatis operatio à fide (quæ non ex hominum voluntate, sed solius Dei benedictione dependet *Rom: X. v. 17.*) proficiscitur. Unde *Nazianzenus* in Orat: post Red: inquit. *Nullum opus sine fide est approbatum & Augustinus* Tom: VII. lib: III. contra duas Epist: Pelagianorum cap. 5. scribit: *sine fide, quæ videntur bona opera esse in peccata vertuntur, omne enim quod non est ex Fide peccatum est.*

VII.

Rejiciendi quoq; sunt isti qui *Bona opera ad salutem* pernitiosa esse contendunt. Compendii loco assertionem utramq; confirmabunt verba *Form: Concordiæ* Art: IV. quæ hæc sunt: *Rejicimus & damnamus subsequentes Phrases, cum docetur Bona opera necessaria esse ad salutem, neminem unquam sine operibus salvatum, impossibile esse sine bonis operibus salvari. Repudiamus & damnamus nudam hanc, offendiculi plenam, & pernitiosam phrasin, Bona opera noxia esse ad salutem etc.*

VIII.

Symbolum Apostolicum non ab ipsis Apostolis compositum est, multo minus omnes fidei doctrinæ articulos continet, sed propterea nomine isto gaudet, quia quicquid ad credendum proponit, Apostolicis scriptis consentaneum est.

Myste-

IX.

Mysterium Trinitatis in V. T. Patriarchis Prophetis & Synedrio Hierosolymitano non tantum fuisse cognitum, sed publice etiam Plebi propositum, colligitur ex dictis Num: VI. v. 23. Plal: XXXIII. v. 6. Esaia. VI. v. 3. XLVIII. v. 16. LXIII. v. 7. 8. 9. reliqua ut nunc mittam.

X.

Sex diebus omnes creaturas Deus produxit, jamq; quiescit ab omni opere novo producendo. Quare non modo erronea sed & periculosa Doctrina eorum est, qui animas humanas non per traducem, sed per creationem corporibus destinari ac infundi affirmant.

XI.

Qui negant *Filium Dei* in V. T. Patriarchis alijsq; Sanctis viris in forma humana apparuisse, S. scripturæ parum venerantur auctoritatem, quæ Genes: VIII. v. 17. XXXII. v. 24. 30. & alibi, illud dogma luculenter inculcat.

XII.

Status exinanitionis Christi cū sepultura desuit.

XIII.

Simpliciter credendum quod *tota Persona* Deus & homo post sepulturam ad inferos descenderit Satanam devicerit, potestatem inferorum everterit, & Diabolo omnem vim & potentiam eripuerit Quomodo vero Christus id effecerit non est ut argutis & sublimibus imaginationi-

nationibus scrutemur, prout docemur in *declarat: Form: Concord: Art: IX.*

XIV.

Secundum humanam naturam ascendit Christus in Coelum & tamen pie ac recte docetur secundum eandem naturam illum esse *omnipresentem*. Quemadmodum script. S. manifeste nos instruunt Math. XVIII. v: 20 & cap. XXII. v. 20.

XV.

Spiritus S. prout Credentibus N. T. non modo secundum dona sed & essentiam inest, ita etiā sanctis V. T. omni Tempore adfuit, evolvatur Ps: LI. v. 12. Michaë III. v. 8. etc.

XVI.

Ecclesia Catholica credenda potius est quā scrupulosè definienda: Exemplar tamen illius verum exhibet Coetus ille Christianorum visibilis, in quo verbum Dei pure docetur, & Sacramenta legitime administrantur, sub quo coetu autem fideles infidelibus mixtos esse profitendum est. *Multi enim sunt in Domo qui non pertinent ad compagem Domus, nec ad societatem fructiferam pacificamq; justitiam, sed sicut esse dicitur palea in frumentis, ut loquitur Augustinus. lib: VII. contra Donatistas.*

XVII.

Jubileum Ecclesiæ N. T. non inepte dixerim *Reformationem B. Lutheri*. Prout enim *Jubileus* V. T. reducebat pauperes, ad avitos fundos, *Levit: XXV. v. 8.* ita B. Lutheri operâ Deus. O. M. redu-

reduxit Ecclesiam suam ad avitam & Apostoli-
cam Doctrinam *reduxit corda filiorum ad Patres*
tertius Mundi Elias; ad Vaticinium *Malachiae*
cap. IV. v. 6. pio itaq; Zelo hanc Dei omnipoten-
tis gratiam & his Livoniae Incolis manifestatam,
Jubileo propediem celebrandam indixit Serenis-
simus CAROLUS XI. Svecorum Rex invictissim⁹.

XVIII.

Non licet Ecclesiae aliquid contra scripturam
conscientiis faciendum aut credendum impone-
re; unde Pontificiorum assertiones, *de Primatu*
Papae, *Sacrificio Missae*, *communione sub una*, *Pur-*
gatorio, *jejunio quadragesimali*, *ac delectu ciborum*
nec non similes haereticæ, à piis credentibus jure
damnandæ.

XIX.

Pro omnibus hominibus *orandum* esse do-
cuit *Paulus* I. Timot: cap. II. v. I. Non tamen
ad demortuos extendenda est Oratio neq; pro
illis preces fundendæ ut egregie evicit *B. D. Mar-*
tinus Chemnitius in Examine Concil. Trident. Art.
de Purgat:

XX.

Sacramenta N. T. non quidem ex opere operato
conferunt Justitiam, interim tamen neq; nuda gra-
tiæ cœlestis signa sunt, sed organa cœlestia offeren-
tia & applicantia, divinam promissionem de gra-
tuita peccatorum remissione, Justitia & Salute æ-
terna, obsignantq; fidem nostram Ejusq; justitiam
ad hæreditatem Vitæ cœlestis æternam.

SOLI DEO GLORIA.